

[Statsministeren.]

til gode. Jeg skal senere vende tilbage til dagsordensforslagets lidt ejendommelige formulering og gøre nogle bemærkninger om dets egnethed eller uegnethed til at skabe klarhed i den politiske situation, vi befinder os i.

Blandt de debattører, oppositionspartierne havde i ilden, nærede jeg størst beundring for det ærede medlem hr. Erik Eriksen. Vist var han med blandt regeringsstormerne — som oppositionens leder var han den forreste af dem — men han havde nu sin egen måde at sige tingene på. Der var stærke ord imellem, måske også for stærke, men der var også megen fynsk stilfærdighed. Det er givet, at det ærede medlem ikke har været blandt dem, der har presset på for at sætte yderligere skarphed bag ordene, således at valget, der jo rent kalendermæssigt rykker nærmere for hver dag, kom alt for tæt ind på os. Det var i hvert fald det indtryk, jeg fik.

Den tvivl, det ærede medlem lader sit dagsordensforslag udtrykke om samarbejds muligheder, er nok ægte, men det er kun en tvivl. I selve talen sagde det ærede medlem hr. Erik Eriksen også, at der bag regeringsoplægget kunne ligge — jeg citerer —:

„viljen til konstruktivt lovgivningsarbejde“,

og det ærede medlem gentog, at venstre trods sine tvivl ikke siger nej til samarbejde. Jeg skal ikke forsøge at lægge mere i disse udtalelser, end det ærede medlem har ment med dem, men jeg ved jo fra efterhånden en del års erfaring, at det ærede medlems formuleringer ikke er tilfældige, og hvad enten han nu tænkte på kortere eller længere sigt, var det mit indtryk, at han ikke ville brænde sine skibe og låse sig fast i bestemte positioner. Det er ikke alene sagligt, det er også klogt.

Det synes at være en del af min politiske skæbne — hvis jeg må komme med et lille indskud — at være omgivet af fynboer. Den ærede leder af oppositionen til højre er fynbo, og den ærede leder af oppositionen til venstre er det såmænd også. (*Poul Møller: Og Hans Rasmussen!*). Det ærede medlem hr. Poul Møller kan være ganske tryk; jeg kommer til det. To af mine allerkæreste kolleger i regeringen er fynboer, og min

næstformand i socialdemokratiet, det ærede medlem hr. Hans Rasmussen, er fynbo. Jeg ved ikke, af hvilken grund det ærede medlem hr. Poul Møller troede, at jeg ville forsøge at hemmeligholde det.

Det ærede medlem hr. Poul Møller er derimod ikke fynbo, og det mærker man. I hans lange tale, i hans meget lange tale, var der ikke mange tilløb til lune. Man må snarere kalde det for „eine grausame Salbe“. Han lagde ikke skjul på sin utilfredshed med regeringen i almindelighed og med mig i særdeleshed. Jeg havde fornemmelsen af, at medens han holdt sin tale, voksede hans utilfredshed med regeringen så stærkt, at jeg en overgang frygtede, at den ville komme til at overstige hans tilfredshed med sig selv. Så vidt tror jeg dog ikke det kom.

Jeg skal nu gå over til en gennemgang af de problemer, åbningsdebatten har drejet sig om. Jeg synes dog først, at det skal siges som almindelig vurdering, at der med enkelte afvigelser var en endnu større enighed om udenrigspolitikken end sædvanligt.

På markedspolitikken område stødte vi på nogle tågebanker — for nu at blive i den vejrmæssige sprogbrug. Det ærede medlem hr. Erik Eriksen krævede et selvstændigt dansk initiativ over for fællesmarkedet, men sagde ikke noget om, hvad initiativet skulle gå ud på. Det svarer til, at det ærede medlem på sit partis landsmøde gav udtryk for, at venstres standpunkt til markedsproblemerne var klart, men ikke sagde, hvad det var.

På tilsvarende måde efterlyste det ærede medlem hr. Poul Møller en ny tænkning i markedspolitikken. EFTA var ikke tilstrækkeligt for os, sagde det ærede medlem, noget nyt måtte bygges op, men det ærede medlem sagde heller ikke noget om, hvad det ny skulle gå ud på. Jeg tror, vi alle er enige om, at EFTA ikke i det lange løb vil være tilstrækkeligt for Danmark, at de gamle, sammenbrudte forhandlinger i Bruxelles næppe vender tilbage i nøjagtig samme form som den, de havde, da de blev opgivet, og jeg tror også, vi er enige om, at der kan gå tid, kortere eller længere, før disse forhandlinger overhovedet dukker op igen. Men jeg tror, at nogen større klarhed over, hvad det er for nyt initiativ og nye tanker, venstre og de konservative ønsker, var hensigtsmæssig. Hvis de to partier selv har nye tanker, hvorfor så ikke komme